

U I M E R E P U B L I K E H R V A T S K E
P R E S U D A

Vrhovni sud Republike Hrvatske u Zagrebu u vijeću sastavljenom od sudaca Vrhovnog suda Ane Garačić, kao predsjednice vijeća, te Lidije Grubić Radaković, Josipa Budinskog, Ileana Vinja i Ranka Marijana, kao članova vijeća i više sudske savjetnice Aleksandre Holjevac, kao zapisničara, u trećem stupnju, u kaznenom predmetu protiv optuženika Fikreta Abdića, zbog kaznenog djela iz čl. 120. st. 1. i dr. OKZRH, odlučujući o žalbi optuženika Fikreta Abdića podnesenoj protiv presude Vrhovnog suda Republike Hrvatske donesene u drugom stupnju od 30. ožujka 2004. godine, br. I Kž-299/03, u sjednici održanoj 8. veljače 2005. godine, u nazočnosti branitelja optuženika Tamare Abel, odvjetnice iz Zagreba, Zvonka Žaje i Davora Popovića, odvjetnika iz Karlovca, te zamjenika Glavnog državnog odvjetnika Republike Hrvatske Slavka Zadnika,

p r e s u d i o j e:

I. Djelomično se prihvaća žalba optuženika Fikreta Abdića, te se preinačuju presude suda prvog i drugog stupnja u odluci o kazni na način da se za kaznena djela za koja je proglašen krivim prvostupanjskom presudom koja je potvrđena presudom suda drugog stupnja, za kazneno djelo iz čl.120. st. 1. OKZRH temeljem iste zakonske odredbe utvrđuje kazna zatvora u trajanju od četrnaest godina a za kazneno djelo iz čl. 122. OKZRH temeljem iste zakonske odredbe utvrđuje kazna zatvora u trajanju od deset godina, pa se primjenom čl. 43. st. 2. toč. 2. OKZRH opt. osuđuje na jedinstvenu kaznu zatvora u trajanju od petnaest godina. Po čl. 45. OKZRH u izrečenu kaznu uračunava se vrijeme koje optuženik provodi u pritvoru od 7. lipnja 2001. godine.

II. U ostalom dijelu odbija se žalba optuženika Fikreta Abdića kao neosnovana i potvrđuje presuda suda drugog stupnja.

Obrazloženje

Presudom Županijskog suda u Karlovcu od 31. srpnja 2002. godine br. K-6/01 proglašen je krivim optuženik Fikret Abdić zbog kaznenih djela iz čl. 120. st. 1. OKZRH i čl. 122. OKZRH, pa mu je za kazneno djelo iz čl. 120. st. 1. OKZRH utvrđena kazna zatvora od dvadeset godina, a za kazneno djelo iz čl. 122. OKZRH kazna zatvora od petnaest godina, te je primjenom čl. 43. st. 1. i 2. t. 1. OKZRH osuđen na kaznu zatvora od dvadeset godina. Po čl. 45. st. 1. OKZRH u izrečenu kaznu uračunato je vrijeme provedeno u pritvoru od 7. lipnja 2001. godine, pa nadalje. Presudom Vrhovnog suda Republike Hrvatske od 30. ožujka 2004. godine br. I Kž-

299/03 odbijena je žalba optuženika Fikreta Abdića kao neosnovana i potvrđena presuda suda prvog stupnja.

Protiv drugostupanjske presude podnio je žalbu optuženik Fikret Abdić osobno i putem braniteljice Tamare Abel, odvjetnice iz Zagreba, te branitelja Zvonka Žaje i Davora Popovića, odvjetnika iz Karlovca.

Optuženik u žalbi koju je podnio osobno i putem branitelja žali se zbog bitne povrede odredaba kaznenog postupka, povrede kaznenog zakona, te pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja. Optuženik u žalbi koju je podnio osobno, predlaže da sud trećeg stupnja preinači prvostupanjsku i drugostupanjsku presudu na način da ga oslobodi od optužbe, a podredno da ukine drugostupanjsku i prvostupanjsku presudu i predmet vrati sudu prvog stupnja na ponovno suđenje. U žalbi podnesenoj putem branitelja predlaže da Vrhovni sud Republike Hrvatske kao sud trećeg stupnja preinači drugostupanjsku i prvostupanjsku presudu na način da primjenom čl. 353. st. 1. t. 2., 4. i 6. donese presudu kojom se optužba odbija ili da preinači prvostupanjsku i drugostupanjsku presudu na način da po čl. 354. ZKP optuženika oslobodi od optužbe ili da sud trećeg stupnja ukine drugostupanjsku i prvostupanjsku presudu i predmet vrati sudu prvog stupnja na ponovno suđenje pred izmijenjeno vijeće.

U žalbi koju je podnio osobno, optuženik je zahtijevao da ga se obavijesti o sjednici vijeća, čemu je udovoljeno, no budući da se optuženik nalazi u pritvoru, a vijeće je stajališta da njegova prisutnost nije svrhovita, to u skladu s odredbom čl. 374. st. 2. ZKP, nije osiguran njegov pristup sjednici vijeća.

Zahtjevu branitelja optuženika da budu obaviješteni o sjednici vijeća je udovoljeno u skladu s odredbom čl. 374. st. 1. ZKP, pa su sjednici bili prisutni braniteljica optuženika Tamara Abel, odvjetnica iz Zagreba i branitelji Zvonko Žaja i Davor Popović, odvjetnik iz Karlovca.

Odgovor na žalbu nije podnesen.

U skladu s odredbom čl. 373. st. 1. ZKP, spis je dostavljen Glavnom državnom odvjetniku Republike Hrvatske, te je u pisanom očitovanju, kod kojeg je u cijelosti ostao pri usmenom obrazloženju sjednici prisutan zamjenik Glavnog državnog odvjetnika Republike Hrvatske Slavko Zadnik predložio da se žalba optuženika koju je podnio osobno i žalba koju je podnio putem branitelja odbiju kao neosnovane i potvrdi presuda suda drugog stupnja.

Žalba je djelomično osnovana.

Nije osnovan prigovor žalitelja da je u izreci presude drugog stupnja trebalo navesti da su žalbe podnijeli optuženik osobno i njegovi branitelji. To iz razloga, što se obje žalbe smatraju žalbom optuženika, budući da su obje žalbe podnesene u skladu s odredbama čl. 362. i čl. 363. st. 1. i 6. ZKP voljom optuženika i u njegovu korist, neovisno o tome da li je žalbu pisao sam optuženik ili njegovi branitelji.

Nije osnovana tvrdnja žalitelja da je ostvarena bitna povreda odredaba kaznenog postupka zbog toga što nije podignuta optužnica u Republici Hrvatskoj, odnosno nije pokrenut kazneni postupak na teritoriju Republike Hrvatske, te da nema suglasnosti oštećenika za ustup predmeta, što je po žalitelju u suprotnosti sa Sporazumom između Vlade Republike Hrvatske, Vlade Bosne i Hercegovine i Vlade Federacije Bosne i Hercegovine o pravnoj pomoći u građanskim i kaznenim stvarima (u daljnjem tekstu: Sporazum), što je bio razlog žalbe i na presudu suda prvog stupnja. To iz razloga, što postoji obveza primjene kaznenog zakonodavstva Republike Hrvatske prema svakome tko izvan njenog područja počini kazneno djelo koje je Republika Hrvatska dužna kažnjavati prema propisima međunarodnog prava, predviđenima u temeljnim odredbama o jurisdikciji u čl. 14. KZ odnosno čl. 100. OKZRH, pri čemu još valja naglasiti da se ovdje radi o državljaninu Republike Hrvatske, a što je detaljno obrazloženo u presudi suda drugog stupnja. Nadalje, izjavom o preuzimanju optužnice po Županijskom državnom odvjetništvu u Rijeci, ovo stvarno nadležno Državno odvjetništvo Republike Hrvatske, optužnicu koje je podiglo Više javno tužilaštvo u Bihaću, preuzelo je kao svoju optužnicu i to u dijelu pod toč. 1. i 2. s izmjenom pravne kvalifikacije djela sukladno važećem Osnovnom krivičnom zakonu Republike Hrvatske u vrijeme počinjenja kaznenih djela, pa nije sporno da se postupak od podizanja optužnice pa dalje u fazi glavne rasprave, vodi protiv optuženika kao državljana Republike Hrvatske po optužnici Županijskog državnog odvjetništva u Rijeci, odnosno Županijskog državnog odvjetništva u Karlovcu, nakon delegacije mjesne nadležnosti po odluci Vrhovnog suda Republike Hrvatske. Tu valja istaknuti da upravo Sporazum pod pojmom ustupanja podrazumijeva u čl. 35. preuzimanje kaznenog progona, pa slijedom toga u stavku 2. predviđa i prilaganje spisa u izvorniku ili ovjerenom prijepisu, pa je to u potpunom suglasju sa Sporazumom, a temeljem citiranih zakonskih odredbi, izjavom o preuzimanju optužnice po Županijskom državnom odvjetništvu u Rijeci, ovo stvarno nadležno Državno odvjetništvo Republike Hrvatske, optužnicu koje je podiglo Više javno tužilaštvo u Bihaću preuzelo je kao svoju optužnicu s izmjenom pravne kvalifikacije sukladno važećem Osnovnom krivičnom zakonu Republike Hrvatske u vrijeme počinjenja kaznenih djela. Stoga nije sporno da se postupak od podizanja optužnice i dalje u fazi glavne rasprave vodi protiv optuženika kao državljana Republike Hrvatske po optužnici županijskog državnog odvjetnika u Rijeci, odnosno županijskog državnog odvjetnika u Karlovcu, nakon delegacije mjesne nadležnosti po odluci Vrhovnog suda Republike Hrvatske.

Također nije osnovan prigovor žalitelja da je ostvarena bitna povreda odredaba kaznenog postupka iz čl. 367. st. 2. ZKP iz razloga što zamolnici za preuzimanje kaznenog progona nisu priložene izjave oštećenika suglasno čl. 35. Sporazuma. Naime, ova odredba Sporazuma u stavku 1. sadrži potrepštine koje mora sadržavati zamolnica za preuzimanje kaznenog progona, a to su opis činjeničnog stanja i što potpuniji podaci o okrivljeniku, njegovom državljanstvu, prebivalištu i boravištu zbog ostvarenja načela zakonitosti (čl. 2. KZ odnosno čl. 2. OKZRH), te mogućnosti utvrđivanja jurisdikcije ili kaznene sudbenosti, koju u općem načelu predviđa Kazneni zakon Republike Hrvatske odredba čl. 14. (čl. 100. OKZRH), odnosno

taksativno navedene iznimke ili posebnosti glede pokretanja kaznenog postupka za kaznena djela počinjena izvan područja Republike Hrvatske predviđene u odredbi čl. 16. KZ (čl. 103. OKZRH). Izjave oštećenika o suglasnosti za ustupanjem kaznenog progona predviđene u stavku 2. čl. 35. Sporazuma međutim, zbog prirode ovlaštenja ovisne su o procesnoj ulozi u postupku, a u odnosu na vrstu kaznenog djela, ne moraju biti nužan prilog zamolnice, zbog čega u ovom dijelu čl. 35. Sporazuma i nije uporabljena riječ mora, jer bi to bilo u proturječju s osnovnim načelima kazneno materijalnog i kazneno postupovnog zakona. Naime, za vrstu kaznenih djela koja su optuženiku stavljena na teret, ovlašteni tužitelj je stvarno nadležni državni odvjetnik koji kazneni postupak pokreće po službenoj dužnosti pred nadležnim sudom u skladu sa čl. 2. ZKP, pa bi u ovom slučaju izjava o volji oštećenika mogla biti samo deklarativne naravi, za razliku od postupaka za vrstu kaznenih djela kod kojih je nužna aktivnost oštećenika zbog ovlaštenja koja mu daje Zakon o kaznenom postupku.

Nadalje, nasuprot tvrdnji žalitelja, istraga koja je provedena pred Kantonalnim sudom u Bihaću, a što proizlazi iz ustupljenog spisa, provedena je u skladu s postupovnim zakonom koji ne kolidira sa Zakonom o kaznenom postupku, važećem u Republici Hrvatskoj, pa se ne može govoriti o tome, da su dokazi prikupljeni u ovom dijelu kaznenog postupka, a što se odnosi na zapisnike o iskazima svjedoka i isprave na kojima se temelji presuda, nezakoniti dokazi u smislu čl. 9. ZKP. Naime, iz spisa proizlazi da je na zahtjev Višeg javnog tužilaštva u Bihaću za provođenje istražnog postupka, nadležni Kantonalni sud u Bihaću donio rješenje za provođenje istrage protiv optuženika, a iz zapisnika o ispitivanju proizlazi da su svjedoci ispitivani sukladno postupovnom zakonu, pred istražnim sucem uz sva upozorenja na dužnosti i obveze ovih sudionika u postupku, koji su zapisnike i potpisali. Neosnovan je pritom i prigovor žalitelja o nezakonitosti dokaza u vidu svjedočkih iskaza u istražnom postupku, kada nije bio prisutan ispitivanju svjedoka postavljeni branitelj po službenoj dužnosti, jer iz spisa proizlazi da je istraga provedena u skladu s postupovnim odredbama kojim je regulirana obvezna obrana, a posebno u suglasju odredbom čl. 198. st. 6. ZKP.

Potreba suglasnosti za pokretanje postupka u Bosni i Hercegovini, sukladno "Pravilima puta" utemeljenim na Rimskom sporazumu iz 1996. godine, nebitna je za vođenje postupka u Republici Hrvatskoj, budući da nije potpisnik Sporazuma, pa nije njime niti vezana, zbog čega formalni nedostatak ne može imati utjecaja na ocjenu zakonitosti provedenih dokaza u kaznenom postupku koji je proveden pred nadležnim sudom u Republici Hrvatskoj što je obrazloženo u presudi suda drugog stupnja. Odlučno je naime, da je nakon ustupa predmeta, postupak u Republici Hrvatskoj pokrenut na temelju optužnice ovlaštenog državnog odvjetnika po optuženom aktu sukladno Zakonu o kaznenom postupku, pred stvarno nadležnim sudom za ovu vrstu kaznenih djela.

Tu valja naglasiti da ocjena vjerodostojnosti pojedinih iskaza po žalitelju, s tvrdnjom da su iskazi davani s određenim motivom ili pak pod različitim vrstama prisila prije početka i izvan sudskog postupka, ne ulazi u razloge bitne povrede odredaba kaznenog postupka sukladno čl. 367. st. 2. ZKP, već u osporavanje pravilnosti utvrđenog činjeničnog stanja, kako je to naglašeno i obrazloženo u drugostupanjskoj presudi. To se posebno odnosi na izvještaj Helsinškog komiteta za ljudska prava u BiH iz 2001. godine i izvješća Ombudsmena o stanju ljudskih prava u Federaciji BiH na koje se poziva žalitelj (prilog žalbi na prvostupanjsku presudu br. 30), jer se radi o izvješćima koja pretežno vremenski odgovaraju početku postupka pred Županijskim sudom u Karlovcu, pa se već samim time ne mogu dovesti u vezu sa zakonitošću provođenja istražnog postupka u Bihaću ili govore o međunacionalnoj, međuvjerskoj ili političkoj netrpeljivosti koja se manifestira u mnogim vidovima života, pa i nasilju na tom području, što nema izravne veze sa zakonitošću provođenja postupka, već takva izvješća kao dokumenti mogu poslužiti i poslužili su, ocjeni okolnosti pod kojima su iskazi svjedoka dani, pa samim time, ocjeni vjerodostojnosti njihovog iskazivanja.

Prigovor žalitelja da nije poštovan čl. 4. Sporazuma o načinu komunikacije Vlade obje države prilikom ustupanja predmeta nije osnovan, jer iz dokumenta tzv. "Zelenog spisa" proizlazi da su Ministarstva pravosuđa obje države bila upoznata i podržavala su preuzimanje postupka od strane Republike Hrvatske, a stavak 2. Sporazuma ne isključuje obraćanje diplomatskim odnosno konzularnim putem, pa je u ovom slučaju samo poveznica između Ministarstava te pravosudnih tijela u jednom dijelu bio veleposlanik, a što je u potpunom suglasju s citiranom odredbom Sporazuma između zemalja ugovornica.

Tvrđnje optuženika u obje žalbe o političkoj motiviranosti pokretanja postupka protiv njega, osnovano sud drugog stupnja smatra nebitnima, s obzirom na utvrđeno činjenično stanje a na osnovi provedenih dokaza u zakonito provedenom postupku, pa sve okolnosti koje su opisane u žalbi koje je optuženik podnio putem branitelja i vrlo opširno u žalbi koju je podnio osobno, razmatrane su kroz analizu i ocjenu provedenih dokaza i na njima utvrđenim činjenicama, jer same po sebi u ovom slučaju ne mogu predstavljati povredu kaznenog postupka.

Nije u pravu žalitelj kada tvrdi da je sud drugog stupnja ostvario bitnu povredu odredaba kaznenog postupka iz čl. 367. st. 1. t. 11. ZKP, jer nije citirao priloge koje je žalitelj priložio žalbi, odnosno da nije analizirao sve navode u žalbama, pri čemu je po žalitelju zanemario bitnu povredu odredaba kaznenog postupka iz iste zakonske odredbe koju je počinio sud prvog stupnja, kada u presudi nije reproducirao iskaze svih ispitanih svjedoka niti ih ocijenio, što se može primijeniti i na isprave koje se nalaze u spisu. Naprotiv, sud drugog stupnja analizira upravo sve provedene dokaze na kojima prvostupanjski sud temelji svoju odluku, te ocjenu prvostupanjskog suda o provedenim dokazima što uključuje i isprave, pri čemu se posebno osvrće upravo na one dokaze i na njima utvrđene činjenice, kojima prigovara žalitelj. Pritom sud drugog stupnja nije bio dužan analizirati i ocjenjivati priloge uz žalbu, već navode u

žalbi, s eventualnim osvrtom na prilog kojim je potkrijepljen navod u žalbi, ako bi se to odnosilo na odlučnu činjenicu, za što u ovom slučaju nije bilo potrebe s obzirom na ocjenu pravilnosti i potpunosti utvrđenog činjeničnog stanja u presudi suda prvog stupnja.

Suprotno tvrdnjama žalitelja, sud drugog stupnja, ocjenjujući analizu i ocjenu provedenih dokaza, te na njima utvrđenih činjenica, ocjenjuje i s obrazloženjem prihvaća zaključke suda prvog stupnja, navodeći pritom zbog čega smatra da su se u ponašanju optuženika stekla sva obilježja kaznenih djela za koje je proglašen krivim. Logično pritom, u pojedinim zaključcima upućuje žalitelja na obrazloženje prvostupanjske presude, jer bi navođenje istih razloga bilo nepotrebno ponavljanje, s obzirom na stajalište da u tom dijelu obrazloženja prvostupanjske presude zbog jasnoće i cjelovitosti izloženog, nije potrebno ništa izmijeniti ili nadopuniti.

Također je neosnovan žalbeni navod da je ostvarena povreda kaznenog zakona iz čl. 368. t. 3. ZKP, koji je istaknuo u žalbama na presudu suda prvog stupnja, a ponavlja u žalbama na drugostupanjsku presudu. Kao što je već obrazloženo u presudi suda drugog stupnja, optuženik nije optužen, a niti je proglašen krivim za djelo za koje je rješenjem Višeg suda u Bihaću od 27. 2. 1996. godine br. K-2/95 protiv njega postupak obustavljen, a na temelju Zakona o amnestiji (Službene novine Federacije BiH br. 6798), već za kaznena djela iz čl. 120. st. 1. OKZRH i čl. 122. OKZRH, čiji pravni opis odgovara činjeničnom opisu djela za koja je optuženik proglašen krivim. Uvodni dio činjeničnog opisa čini opis okolnosti pod kojima je optuženik počinio kaznena djela i u ovom slučaju, taj dio činjeničnog opisa je nužan, jer je sud ove činjenice bio dužan utvrditi, kako bi se u potpunosti mogle utvrditi činjenice koje čine bitne elemente obilježja kaznenih djela koja su optuženiku stavljena na teret, a za koja djela nije sporno da nisu obuhvaćena citiranim rješenjem o amnestiji. Prema tome, ni sud prvog stupnja, ni drugostupanjski sud nisu povrijedili kazneni zakon u smislu odredbe čl. 368. t. 3. ZKP, utvrdivši dokazanim sve činjenice opisane u činjeničnom supstratu optužnice, budući da je za oba djela, dakle za kazneno djelo ratnog zločina protiv civilnog stanovništva i kazneno djelo ratnog zločina protiv ratnih zarobljenika, bilo nužno utvrditi prvenstveno ratno stanje, područje ratnog stanja, ovlasti optuženika i stoga, mogućnost da naredi, planira i organizira, a što su okolnosti u kojima je mogao biti u situaciji da krši pravila Međunarodnog prava u odnosu na civilno stanovništvo i ratne zarobljenike.

Osnovano je sud drugog stupnja u odnosu na prigovore žalitelja cijenio činjenicu, da je čak šezdeset i šest svjedoka od njih sedamdeset i pet, čiji su iskazi ocjenjivani, bilo zatočeno u vrijeme trajanja tzv. prve i druge Autonomije, te da su njihovi iskazi istovjetni u opisu uvjeta u logorima, a način iskazivanja, te brojni detalji njihova opisa događaja upućuju na nedvojbenu zaključak o proživljenom, a ne naučenom iskazivanju pod nečijim pritiskom. Tu je potrebno naglasiti, da je u postupku u fazi glavne rasprave pred Županijskim sudom u Karlovcu ispitano četrdeset i osam svjedoka, a njih četrdeset i četiri dalo je iskaze suglasne onima kakve su dali u istrazi, s tim da je troje svjedoka izmijenilo iskaz, s navodom da je na njih vršen određeni pritisak ili da

su u strahu davali neistinite iskaze u istražnom postupku. Radi se pritom, o svjedocima Eminu Redžiću i Zuhdiji Šakanoviću, koji su u vrijeme događaja bili stražari u logorima, pa osnovano sud drugog stupnja već samim time, neovisno o različitosti iskazivanja, njihove iskaze ocjenjuje u manjoj mjeri vjerodostojnima u odnosu na iskaze ostalih svjedoka, a iskaz svjedokinje Enise Karajić o nekoj mjeri prisile na određenu vrstu svjedočenja upitnim, s obzirom na nedostatak potvrde u iskazima ostalih svjedoka i okolnost da svjedokinja ne govori o prinudi pred ispitivanje u istražnom postupku u kojem je također svjedočila, nego o razdoblju koje je prethodilo glavnoj raspravi pred Županijskim sudom u Karlovcu. U odnosu na ovu svjedokinju potrebno je nadodati, da nije osnovan prigovor žalitelja kako postoji proturječje u obrazloženju prvostupanjske presude, jer ovaj svjedočki iskaz sud ocjenjuje nebitnim u odnosu na odlučne činjenice, već samo analizira i ocjenjuje njene navode na okolnosti svjedočenja o kojima ova svjedokinja govori na glavnoj raspravi, uspoređujući njen iskaz u ovom dijelu s iskazima ostalih svjedoka.

Također je neosnovan u odnosu na utvrđeno činjenično stanje, prigovor žalitelja, kako sud drugog stupnja nije cijenio okolnost, da je svjedok Ismet Gračanin ovjerenom izjavom naknadno osporio svoj iskaz u istražnom postupku. To iz razloga, što je ovaj svjedočki iskaz dat u istrazi, nije ocijenjen relevantnim u odnosu na cijeli niz iskaza svjedoka i njihove potkrijepe u ispravama za potpuno utvrđenje bilo koje od odlučnih činjenica na kojima je prvostupanjski sud utemeljio svoju presudu.

U žalbama se ističe kako sud drugog stupnja nije uopće uzeo u obzir pravomoćno okončani kazneni postupak protiv Ibrahima Đedovića pred Kantonalnim sudom u Sarajevu u kojem je on oslobođen od optužbe, a djelo koje mu je stavljeno na teret, činjenično se odnosi na izolacioni centar Drmeljevo, pri čemu se radilo o visoko pozicioniranoj osobi u Vladi APZB. Osnovano sud drugog stupnja ovaj prigovor žalitelja nije smatrao relevantnim za ocjenu utvrđivanja kaznene odgovornosti optuženika po prvostupanjskom sudu, jer drugi kazneni postupak u različitom predmetu pred drugim sudom protiv druge osobe, pa niti odluka suda u svom meritumu, ne može poslužiti kao dokaz ni za koju bitnu činjenicu u postupku koji se vodi, budući da bi time bilo povrijeđeno načelo neposrednosti i zakonitosti u provođenju dokaza.

Kao dokaz međutim, u odnosu na ovog svjedoka, u prvostupanjskom sudu pročitana je dokumentacija iz dosjea br. 6 koja se odnosi na logor Drmeljevo, pa je i posebno cijenen izvještaj Ibrahima Đedovića u sklopu iskaza šesnaestoro svjedoka i izvještaja međunarodnih organizacija. Upravo djelomičnim reproduciranjem iskaza svjedoka u bitnom dijelu, te njihovom analizom i usporedbom njihovih iskaza s izvještajem Tadeusza Mazowieckog, Davida Lassmana i Tomasa Krenza, te djelomično izvještaja Ibrahima Đedovića, sud prvog stupnja zaključio je da je u potpunosti dokazano da su uvjeti u logoru Drmeljevo bili ispod svih razina i da se sa zatočenicima postupalo nečovječno, što je u potpunosti osnovanim prihvatio sud drugog stupnja, obrazloživši pritom opširno svoju ocjenu i zaključak.

Opravdano i prvostupanjski i drugostupanjski sud posebno ne analiziraju postojanje naredbi Šerifa Mustenadagića, u to vrijeme načelnika tzv. Vrhovne komande jedinica Narodne obrane, što prigovara žalitelj tvrdeći pritom da iz tih naredbi proizlazi kako su u odnosu na zatočenike, njihov smještaj i rad poštivane Ženevske konvencije. To posebno iz razloga, što se u dosjeu br. 8 na listu 5 nalazi isprava s naslovom "Naredba komandanta" i potpisom optuženika kao vrhovnog komandanta, u kojoj on naređuje osnivanje prihvatnog centra Dubrave "sa svim karakteristikama kazneno popravne ustanove vojnog tipa", te osnivanje Prihvatno-sabirnog centra Ponikve kao "trijažnog centra", pa već na temelju samo ove isprave uz okolnost postojanja drugih brojnih dokaza, nema dvojbe da je optuženik bio taj koji je jedini odlučivao o osnivanju logora i osobama koje će u takvim logorima biti zatočene. Kakvo je bilo faktično stanje u logorima Dubrave, Ponikvama i vojnom zatvoru Valionica Miljkovići, proizlazi iz iskaza svjedoka i ostale dokumentacije, a na temelju provedenih dokaza ono je očigledno bilo, ne samo protivno Ženevskim konvencijama, već su one grubo kršene uz znanje i pristanak optuženika, čija je volja nedvojbeno bila, ne samo da se takvi logori osnuju, već i tko će i u kakvim uvjetima u njima biti zatočen.

Tu je potrebno posebno istaknuti, da iz priložene dokumentacije proizlazi (dosje br. 8), kako se svi predstavnici Međunarodnih organizacija obraćaju s prosvjedima samo optuženiku, smatrajući ga isključivo odgovornim za kršenje ljudskih prava i očekujući pritom da upravo on izmijeni stanje kakvo je uspostavio. Pritom specijalni izvjestitelj Centra za ljudska prava UN Tadeusz Mazowiecki (list 4 dosjea br. 8) u obraćanju optuženiku, najprije zahvaljuje što mu je omogućio "kratak posjet", iz čega proizlazi da je stanje u logorima optuženiku bilo jako dobro poznato i da je baš sve, što je bilo u vezi s logorima, bila njegova volja. Na taj način obraća se optuženiku i predsjednik Višeg suda u Bihaću Đulaga Alibegić u svom izvještaju (dosje br. 8 list 53), a ne kako bi to bilo sukladno navodima u obrani optuženika, neposredno odgovornom, primjerice Šerifu Mustenadagiću. Konačno, i sam žalitelj u žalbi osporavajući ovu činjenicu i sam navodi, kako je sastanku povodom izvještaja, bio prisutan optuženik i na taj način praktički potvrđuje, ne samo znanje o stanju nego i volju za postojeće, jer iz priležne dokumentacije ne proizlazi da bi optuženik pokazao bilo kakvu aktivnost u poboljšanju zastrašujuće lošeg stanja u logorima, kakvim ga je u svojim izvještajima opisao Đulaga Alibegić, potvrđujući pritom sve prosvjede izaslanika Međunarodnih organizacija za zaštitu ljudskih prava.

Neosnovan je prigovor žalitelja kako je netočan zaključak suda s utvrđenjem da su ljudi bili zatočeni bez valjanog rješenja, s tvrdnjom da su sudovi funkcionirali, jer to po žalitelju proizlazi iz statistike suda u tom periodu. Naime, iz provedenih dokaza proizlazi da pravosuđe, čije je zakonsko ustrojstvo bilo upitno već s obzirom na protuustavno osnivanje, u toj mjeri nije funkcioniralo, da iz dokumentacije i svjedočkih iskaza proizlazi, da presude u pojedinim razdobljima nisu mogle biti ni pravomoćne zbog nefunkcioniranja suda drugog stupnja, a što je već očigledno i iz priloženih "Službenih novina" tzv. APZB u kojima se objavljuju odluke po kojima se sudski dužnosnici u kratkim rokovima postavljaju i razrješuju dužnosti. Tu valja

pridodati, da su se sudske odluke donosile u takvim okolnostima i s motivima koji sasvim sigurno nisu imali zakonsku podlogu, o čemu govore Refik Sulejmanagić, tada sudac Osnovnog suda u Velikoj Kladaši i Mirsad Okanović, tada zamjenik općinskog javnog tužioca, a ovi svjedoci također potvrđuju da drugi stupanj nije postojao, jer Viši sud iako je formalno ustrojen, de facto nije funkcionirao.

Tu je potrebno pridodati činjenicu kolektivne ostavke sudaca Osnovnog suda u Velikoj Kladaši od 15. 1. 1994. godine zbog nemogućnosti zakonitog i odgovornog obavljanja poslova, pa nema dvojbe da su, ako se sve nabrojane okolnosti uzmu u obzir, zatočenici u logorima nalazili bez valjanih i zakonitih sudskih odluka, a što je u izravnoj vezi s logorima, pa tako i logora Dretelj, a što žalitelj pokušava bezuspješno osporiti žalbom na prvostupanjsku presudu, ponavljajući ovaj žalbeni navod i u žalbama na presudu suda drugog stupnja.

Nadalje, nasuprot tvrdnje žalitelja, osnovano sud drugog stupnja uzima u obzir dokaz u vidu Izvještaja o privođenju i tretmanu Ibrahima Okanovića, Osnovnog suda Velika Kladaša od 14. 1. 1994. godine zajedno s ostalim dokazima kod utvrđenja činjenice da medicinska pomoć nije pružana na vrijeme i pritom je bila vrlo ograničena kada bi i uslijedila, čime je osporen prigovor žalitelja da je svjedok dr. Mirsad Purić neistinito iskazivao. Prema tome, okolnosti pod kojima je umro Ibrahim Okanović, a što proizlazi iz dokumentacije, samo je jedan od dokaza koji potkrjepljuje vjerodostojnost iskazivanja svjedoka Mehmeda Jušića i svih ostalih svjedoka ispitanih na okolnost odvođenja dvanaestorice zatočenika u Dispanzer i u prostorije mrtvačnice od kojih je više njih pretučeno, te su neki od njih zadobili teške tjelesne ozljede, a u slučaju Mehmeda Jušića ta činjenica potkrijepljena je medicinskom dokumentacijom i sudsko medicinskim vještačenjem.

Nije pritom, osnovana tvrdnja žalitelja kako sud drugog stupnja spominje samo tešku tjelesnu ozljedu jedne osobe, jer se u presudi i prvog i drugog stupnja navodi cijeli niz slučajeva fizičkog zlostavljanja, na temelju svjedočkih iskaza, što se odnosi i na događaj u Dispanzeru, pri čemu valja pridodati sve konstatacije o nepružanju ili slabom ukazivanju pretežno kasno pružene medicinske pomoći, što je i razlog nedostatka izvorne detaljne medicinske dokumentacije. Prema tome, osnovano je sud na temelju brojnih svjedočenja i posrednih dokaza u vidu dokumentacije o stanju u logorima i stanju u kojem su bili neki zatočenici kako su to ustanovili prilikom obilaska izaslanici međunarodnih organizacija, utvrdio da je više osoba uslijed zlostavljanja zadobilo teške tjelesne ozljede, jer su opisane ozljede po svojoj težini i lokaciji nedvojbene po opisu očevidaca i samih oštećenika.

Foto dokumentacija s fotografijama nastambi u koje su bili smješteni zatočenici, neovisno o tome što je sačinjena kasnije nakon dodatnog devastiranja uslijed ratnih operacija i protoka vremena, relevantan je dokaz o smještaju zatočenika već samom svojom arhitekturom. Radi se naime, o hangarima za uzgoj peradi i pohranu peradarske proizvodnje, bez dovoljno prozora, dakle dotoka zraka i bez mogućnosti bilo kakve privatnosti s obzirom na njihovu izvornu funkciju i broj osoba u njima, pa već samim time, prostor nije primjeren smještaju ljudi. Stoga uz ovaj dokaz,

uzimajući pritom u obzir sve ostale provedene dokaze i na njima utvrđene činjenice, sud drugog stupnja osnovano je prihvatio sva utvrđenja prvostupanjskog suda o psihičkom i tjelesnom maltretiranju zatočenih osoba, smještenih u neljudskim uvjetima.

Nebitno je stoga, da li je centar Dolovi po žalitelju "funkcionirao kratko prije pada Autonomije", već je bitno utvrđenje na osnovi više dokumenata koji se citiraju u drugostupanjskoj presudi, da je u nedostatku bilo kakvih, pa i najminimalnijih uvjeta za boravak ljudi, logor otvoren i u njega su smješteni zatočnici, pa je i ovaj prigovor žalitelja u potpunosti neosnovan.

Dokumentacija na koju se poziva žalitelj (prilog br. 21 žalbe), a iz koje proizlazi da Narodna obrana nije bila u mogućnosti primiti sve dobrovoljce, nimalo ne osporava činjenično utvrđenje da je u logorima vršena prisilna mobilizacija, pa tako ni dokaze u vidu svjedočkih iskaza Zlatka Balića, Sanela Salkića i drugih svjedoka koji njihove iskaze potkrjepljuju svojim iskazima, jer se na taj način htjelo prinuditi protivnike na bespogovornu lojalnost sudjelovanjem u njima, neprijateljskoj vojsci, a taj čin nije ni u kakvoj vezi s popunjenošću vojnih jedinica, kako to želi sugerirati žalitelj.

Nije osnovana tvrdnja žalitelja kako nije dokazano da bi smrti Faruka Alagića, Rasima Erdića, Selima Kahrića i Senada Halkića bile posljedica zlostavljanja u logorima, te da je sud drugog stupnja suprotno zakonskim odredbama o provođenju obdukcije na okolnost uzroka smrti, svoj zaključak nepravilno utemeljio na iskazima svjedoka, čije iskaze žalitelj smatra nevjerodostojnima iz više razloga. Provođenje obdukcije mrtvog tijela na okolnost uzroka smrti samo je jedan od mogućih, ne i jedini dokaz za utvrđenje ove činjenice, jer se uzrok smrti, ako je posljedica nasilja druge osobe utvrđuje i putem materijalnih i putem personalnih dokaza, pa tako svjedoka i vještaka. Pritom zapisnik o obdukciji kao i svaki drugi dokaz podliježe ocjeni suda u usporedbi s drugim dokazima i tek nakon analize i ocjene svih provedenih dokaza, utvrđuje se što je uzrokovalo smrt neke osobe. Upravo na temelju svestrane analize i ocjene ispitanih svjedoka, zatim medicinske dokumentacije i dokumentacije u spisu koja se odnosi na zapažanje službenih osoba o zlostavljanju zatočenika, te saslušanjem liječnika vještaka, sud prvog stupnja u potpunosti je utvrdio da je uzrok smrti četvorice zatočenika i to dvojice civila i dvojice ratnih zarobljenika, posljedica fizičkog zlostavljanja u logorima. Tu je potrebno naglasiti, da u uvjetima u kojima su umrle ove osobe, a koji su već ranije naglašeni u ovoj odluci, te navedeni u prvostupanjskoj i drugostupanjskoj presudi, bilo bi apsurdno za očekivati, da postoji uredan obdukcijski zapisnik i to iz razloga, nastojanja prikrivanja uzroka smrti (Senad Halkić, Selim Kahrić) ili iz razloga što mrtvo tijelo uopće nije dospjelo u bolnicu (Rasim Erdić) ili pak, zbog nesređenosti stanja uslijed posljedica rata nakon pada Autonomije (Faruk Alagić). Osnovano stoga, sud drugog stupnja prihvaća utvrđenja prvostupanjskog suda, a na temelju analize i ocjene iskaza brojnih svjedoka i dokumentacije koja prileži spisu, da su navedene osobe umrle zbog

sustavnog zlostavljanja u logorima, što je opširno obrazloženo u presudama prvog i drugog stupnja.

Tvrdnja žalitelja da su o ovim događajima svjedoci davali različite iskaze tijekom postupka nije osnovana, jer u odnosu na svaki od događaja, svjedoci u bitnom dijelu o onome što su vidjeli ili doživjeli dali su suglasne iskaze, pri čemu je sud drugog stupnja detaljno obrazložio, zbog čega smatra pojedine nepodudarnosti u iskazima nebitnima i u kojoj mjeri su takve minimalne razlike u iskazivanju, a koje se uglavnom sastoje u dopuni iskaza tijekom postupka, rezultat potrebe da se pojača dojam o proživljenom ili pak, rezultat proživljenog kao psihičke traume koja nedvojbeno ostavlja posljedice. Prema tome, takve razlike u odnosu na istovjetno iskazivanje o bitnim činjenicama u ovom slučaju, ne mogu utjecati na ocjenu vjerodostojnosti svjedočkih iskaza, kako su to osnovano zaključili sud prvog i drugog stupnja.

Pritom je sasvim neosnovan prigovor žalitelja, kako sud drugog stupnja upotrebljavajući pojmove "više svjedoka" ili "brojni svjedoci" ili "gotovo svi svjedoci", ne zalazeći u dublju analizu njihovih iskaza, ostvaruje i bitnu povredu odredaba kaznenog postupka. Analiza i ocjena iskaza svjedoka koji su poimence navedeni u presudi suda prvog stupnja, a radi utvrđivanja svake od činjenica, prihvaćena je u cijelosti po sudu drugog stupnja, pri čemu je utvrđeno da ne postoji proturječje između zapisnika o ispitivanju ovih svjedoka i onoga što se navodi u presudi o tim iskazima, a tu je potrebno naglasiti da niti žalitelj ne navodi ovaj žalbeni razlog. Prema tome, nema nikakve potrebe da se u odluci suda drugog stupnja ponavljaju imena svih svjedoka i reproduciraju njihovi iskazi, već je odlučno da sud drugog stupnja na navode žalbe u odnosu na utvrđeno činjenično stanje, dade ocjenu analize provedenih dokaza, a time i rezultata dokaznog postupka i na njemu utvrđenih činjenica po prvostupanjskom sudu.

Netočna je tvrdnja žalitelja da službene bilješke i izvještaj suca Đulage Alibegića mogu poslužiti samo kao indicija, a ne kao dokaz u postupku u kojem on nije ispitan u svojstvu svjedoka. Naprotiv, pismena sastavljena u vrijeme događaja, od osobe koja se je kao sudski dužnosnik nalazila u svojstvu službene osobe, konstatirajući pritom stanje na području koje je bilo predmet njenog djelatnog interesa, u nastojanju da se ostvari bilo kakva zakonitost u postupanju u zaštiti ljudskih prava, predstavlja ispravu i prema tome je materijalni dokaz, kao što su u ovom slučaju i izvještaji specijalnih izaslanika međunarodnih organizacija za zaštitu ljudskih prava i ostala dokumentacija koja prileži spisu, a pročitana je u dokaznom postupku. Prema tome, nije bilo razloga za ispitivanje u svojstvu svjedoka, službenih osoba koje su sačinile ova pismena na okolnosti njihova sadržaja, jer je sadržaj ovih isprava nedvojben, pa je osnovano odbijen prijedlog da se ispituju kao svjedoci primjerice Đulaga Alibegić i Tadeusz Mazowiecki, zbog čega žalba ni u ovom dijelu nije osnovana.

Tvrdnje žalitelja o pristranosti pojedinih svjedoka, čija imena nabroja u žalbama zajedno s razlozima i motiviranošću da ga terete, prihvatljiva je u mjeri subjektivnih doživljaja u nedvojbeno utvrđenim objektivnim okolnostima, pa je životno i logično,

da se radi o osobama koje sasvim sigurno nisu emotivno ravnodušne u odnosu na optuženika, no to samo za sebe ne može biti razlog neosnovanog terećenja. Pritom je prigovor, kako su pojedini svjedoci, bolesti od kojih su bolovali od ranije pripisali narušenju zdravlja u logorima, sasvim neosnovani, jer upravo ove okolnosti koje ističe sam žalitelj i ukazuju na nečovječno postupanje pri kojem se u opisane neljudske uvjete bez zdravstvene zaštite, smještavaju bolesnici. Tako žalitelj u žalbi ističe slučaj Hasana Đanića, teškog bubrežnog bolesnika koji je morao biti dijaliziran, kako to navodi žalitelj, koji je unatoč tome zatočen u logoru, iz čega proizlazi da je optuženiku i ova činjenica bila jako dobro poznata. Na taj način žalitelj samo potvrđuje da mu je bilo dobro poznato od ranije, da su u logorima koje je osnovao i de facto njima upravljao, smještene i teško bolesne osobe, a iz izvještaja Đulage Alibegića proizlazi da je između ostalog, bio upoznat i sa činjenicom, da su se u logorima nalazile i invalidne osobe, dakle osobe s posebnim potrebama u nehumanim uvjetima, krajnje neprimjerenim boravku i mladih i sasvim zdravih osoba.

Nije osnovan ni navod žalitelja, kako sud prvog stupnja nije analizirao i cijenio dokaze koje je predložio optuženik, a na što se sud drugog stupnja nije uopće osvrnuo. Štoviše, sud prvog stupnja, razvrstavši sve provedene dokaze predložene po optuženiku u tri tematske cjeline (djelovanje optuženika na političkom i gospodarskom planu, pisani materijali raznih autora o djelovanju optuženika prije i za vrijeme APZB, djelovanje političkih i policijskih tijela u BiH), ocijenio ih je u odnosu na odlučne činjenice nebitnima, što je detaljno i obrazložio, a takvo obrazloženje je osnovano prihvatio sud drugog stupnja i na njega uputio žalitelja. Također je i na prigovor neprecizne formulacije kod navođenja broja zatočenih civila u činjeničnom opisu djela, sud drugog stupnja u potpunosti odgovorio, a žalitelj ponavlja ovaj navod i u žalbi na drugostupanjsku presudu. Naime, kada i sam žalitelj ne osporava brojku zatočenih u tisućama civilnih osoba, onda je sasvim irelevantno, da li je taj broj nešto veći ili manji, da bi se ostvarila obilježja kaznenog djela koje se optuženiku stavlja na teret.

Prema tome, nasuprot tvrdnjama žalitelja, sud drugog stupnja, zaključujući da je činjenično stanje u potpunosti i pravilno utvrđeno, sistematski je i u detalje obrazložio utvrđene činjenice, na osnovi kojih smatra da se u ponašanju optuženika stječu sva bitna obilježja kaznenih djela iz čl. 120. st. 1. OKZRH i čl. 122. OKZRH, činjenično opisanih pod toč. 1. i 2. izreke prvostupanjske presude, potvrđujući pritom obrazloženje suda prvog stupnja.

Naime, na temelju provedenih dokaza, bez dvojbe je utvrđeno da je optuženik u svojstvu predsjednika tzv. APZB i vrhovnog komandanta vojske tzv. Narodne obrane, planirao, naredio i organizirao formiranje logora i sabirnih centara na području Velike Kladuše, a radi zatvaranja civila koji su se protivili uspostavljanju te autonomije, odnosno osoba koje su bile njegovi neistomišljenici.

Pritom je prigovor žalitelja da se ovdje nije radilo o logorima, pa da i sud drugog

stupnja, tvrdeći da se radilo o logorima, pored pojma logora koristi i pojam sabirnih centara i izolacionih centara, sasvim neosnovan. U drugostupanjskoj presudi se jasno i precizno definira pojam logora, pri čemu se detaljno pojašnjavaju uvjeti u kojima moraju funkcionirati, a u skladu sa Ženevskom konvencijom o zaštiti građanskih osoba za vrijeme rata i Ženevskom konvencijom o postupanju s ratnim zarobljenicima iz 1949. godine. Uz nedvojbenost da se radilo o logorima, u presudi suda drugog stupnja, navode se kronološkim redom sve utvrđene činjenice na osnovi kojih je zaključeno da su citirane Ženevske konvencije grubo kršene i to sustavnim psihičkim i fizičkim zlostavljanjem logoraša, koje je dovelo do teških tjelesnih ozljeda i do smrti, da su bila zatočena djeca i starci, teško bolesne osobe i invalidi u izuzetno neprimjerenim prostorima, upućivanjem na prisilni rad pored ostalog i na prve borbene linije, da je vršena prisilna mobilizacija, a sustavno psihičko i fizičko zlostavljanje provodilo se i prema ratnim zarobljenicima, što je i dovelo do smrti dvojice ratnih zarobljenika. Stoga je osnovano utvrđeno da je optuženik kršio pravila međunarodnog prava na opisani način, zbog čega se u njegovom činu stječu sva bitna obilježja kaznenih djela koja su mu stavljena na teret i za koja je proglašen krivim, pa stoga žalba optuženika podnesena putem branitelja i osobno, u ovom dijelu nije osnovana.

Međutim, sud trećeg stupnja u skladu s odredbom čl. 382. ZKP, unatoč tome što žalba optuženika podnesena osobno i putem branitelja, ne sadrži i žalbeni osnov zbog odluke o kazni, razmatrao je i ovaj osnov po službenoj dužnosti kao da takva žalba postoji, jer žalba zbog pogrešno ili nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja ili zbog povrede kaznenog zakona, podnesena u korist optuženika sadrži u sebi i ovu žalbenu osnovu.

Imajući u vidu i prihvaćajući sve otegotne okolnosti utvrđene po sudu prvog i drugog stupnja, a koje se odnose na okolnosti pod kojima je optuženik djela počinio, sud trećeg stupnja je stajališta, da s obzirom na činjenicu cjelokupnog ratnog stanja i sveukupnost teških ratnih zločina koji su počinjeni na širem teritoriju formiranih država nakon raspada bivše SFRJ, a u okviru maksimalno zapriječene kazne zatvora za ta kaznena djela po važećem kaznenom zakonu, te s obzirom na svrhu specijalne prevencije kazne, pojedinačno utvrđene i izrečena kazna zatvora, ukazuju se u ovom slučaju previsokima. Naime, već pravni opis kaznenih djela kroz elemente obilježja predviđa različitu težinu, pa time i ocjenu kriminalne količine u činjenju ratnog zločina ovisno o vrsti kršenja međunarodnog prava prema civilima (čl. 120. st. 1. OKZRH), odnosno prema ratnim zarobljenicima (čl. 122. OKZRH) koji rezultiraju kaznenom sankcijom od najmanje kazne zatvora od pet godina ili kaznom zatvora od dvadeset godina. Sud trećeg stupnja imao je u vidu, da je optuženik bez sumnje, s obzirom na način postupanja, čineći teška kaznena djela ratnog zločina prema svojim dotadašnjim sugrađanima i pripadnicima svog naroda, isključivo da bi zadržao vlast i moć, što je utvrđeno u postupku, zaslužio izuzetan društveni prijekor, koji treba sadržavati upozorenje za budućnost, kako se ne bi ponovila ili kako bi se barem pokušala spriječiti takva ponašanja, što je svrha generalne prevencije. Posljedice takvog kriminogenog ponašanja optuženika su znatne i s aspekata žrtava u jednom

dijelu i nepopravljive, što je sasvim sigurno izuzetno otegotna okolnost, no potrebno je uzeti u obzir na žalost, objektivno utvrđenu cijelu skalu modaliteta počinjenih ratnih zločina u vrijeme počinjenja ovih kaznenih djela na području vremenski važećeg zakona i time zakonom zapriječene maksimalne kazne. Nadalje, s gledišta ostvarenja svrhe specijalne prevencije, ne smije se zanemariti dob optuženika i to iz razloga sprječavanja mogućnosti njegovog takvog ili sličnog ponašanja. Optuženik je naime, u godinama kada ga dulja vremenska kazna s obzirom na biološku dob, onemogućava da stvori uvjete za takvu vrstu kriminalnog ponašanja, neovisno na mogućí odgojni utjecaj kazne na njega, koji se svakako očekuje. Stoga je s obzirom na istaknute okolnosti, sud trećeg stupnja stajališta, da se kaznom zatvora u trajanju od četrnaest godina za kazneno djelo iz čl. 120. st. 1. OKZRH i kaznom zatvora u trajanju od deset godina za kazneno djelo iz čl. 122. OKZRH, te jedinstveno izrečenom kaznom zatvora u trajanju od petnaest godina, u ovom slučaju mogu ostvariti sve zakonom predviđene svrhe kažnjavanja.

Kako sud trećeg stupnja, ispitujući presudu suda drugog stupnja po službenoj dužnosti u skladu s odredbom čl. 379. st. 1. t. 1. i 2. ZKP, nije našao da bi bila ostvarena bitna povreda odredaba kaznenog postupka, a niti povreda kaznenog zakona na štetu optuženika, to je po čl. 387. ZKP presuđeno kao u izreci.

U Zagrebu, 08. veljače 2005. godine

Zapisničar:
Aleksandra Holjevac, v.r.

Predsjednik vijeća:
Ana Garačić, v.r.

Suglasnost ovog prijepisa s izvornikom ovjerava
Voditelj Pisarnice za prijepis i otpremu:
Štefica Klepac